

Rob Ruggenberg won Publieksprijs met jeugdroman 'Manhatan':

'Vriendschap is voor kinderen dé manier om bij rampspoed overeind te blijven'

BEST

'De boeken van Rob Ruggenberg zorgen voor een unieke leeservaring. Je ruikt, proeft, en leeft mee met de hoofdpersonen. Het verhaal is rauw en ongemeen heftig, maar blijft altijd geloofwaardig. Zo hoort geschiedenis geschreven te zijn.'

Op deze manier omschreef de jury het boek *Manhatan* van Rob Ruggenberg, dat dit jaar samen met nog negen andere boeken werd genomineerd voor de Kinderboekwinkelprijs. Deze prijs is een initiatief van De Samenwerkende Kinderboekwinkels. Ieder jaar bekronen zij een boek dat in hun winkels een buitengewoon succes is. Van de tien genomineerde boeken won Rob Ruggenberg de Publieksprijs. Reden genoeg om op bezoek te gaan bij deze Beste kinderboekenschrijver, die in 2006 debuteerde met zijn historische jeugdroman *Het verraad van Waterdunen*.

'Het liefst schrijf ik een historisch verhaal, omdat ik van geschiedenis hou en omdat geschiedenis niet saai is, zolang je maar over mensen schrijft, in plaats van over jaartallen of gebeurtenissen. En de avonturen die je vroeger kon beleven waren juist veel spannender dan wat nu nog mogelijk is!' Spannend. Dat mag je het leven van Rob Ruggenberg zelf ook wel noemen, want de zucht naar avontuur zat er al vroeg bij hem in. Ruggenberg werd in 1946 geboren in Wassenaar en was vanaf zijn vroege jeugd verzorpt op de zee. Toen hij 10 was probeerde hij met een vriendje in een bootje naar Engeland te roeien, maar ze hadden niet gerekend op sluizen bij Katwijk. Als 12-jarige liep hij al

een keer van huis weg. Vier jaar later kon hij niet langer wachten en ging hij bij de marine. Zijn ouders hoopten dat ze daar beter op hem zouden letten dan bij de wilde vaart. Na zijn 6-jarige marine-tijd ging hij samen met een vriend reizen. Ze liften door Europa, woonden en werkten op een kibboets in Israël en trokken toen door Afrika, waarbij ze veel avonturen beleefden. Terug in Nederland werd hij leerling-journalist bij het Dordts Dagblad, dat kort daarop samenging met dagblad Trouw. Hij leerde er het vak en schreef er zijn eerste reportages.

Eindhovens Dagblad

In 1974 verhuisde hij naar Noord-Brabant. In Amsterdam was geen huis te vinden en bij de Brabant Pers kreeg hij een baan als binnenlandredacteur aangeboden inclusief huis. Zo schreef hij onder meer voor het Nieuwsblad van het Zuiden en het Eindhovens Dagblad. Hij werd een aantal jaren eindredacteur van de Brabant Pers maar die baan ruidde hij graag in voor die van reportageredacteur. Nu kon hij weer schrijven, dat lag hem beter en hij kon op gezette tijden de wijde wereld in. Zo schreef hij over de natuur, vooral over de zeeën en oceanen en ging bijvoorbeeld met Greenpeace mee bij

acties tegen de walvisjacht, hij vloog naar verre gebieden waar kapotte olietankers grote milieurampen veroorzaakten en zeilde in een tweemaster Columbus achterna naar Amerika. Al deze ervaringen die hij tijdens zijn reizen opdeed, gebruikt hij nu bij het schrijven van zijn historische jeugdboeken.

Kinderen of volwassenen

Rob Ruggenberg schrijft historische jeugdromans. Dat wil zeggen dat hij voor kinderen schrijft in plaats van voor volwassenen én over geschiedenis. 'Ik heb 35 jaar voor volwassenen geschreven en daar had ik op een gegeven moment wel een beetje genoeg van', legt hij zijn keuze uit. 'Ik vind volwassenen in veel gevallen onverschillig, vaak alleen geïnteresseerd in geld en status. Ik kon over de grootste misstanden schrijven zonder dat je ook maar enige reactie kreeg. Bij kinderen speelt dat niet. Kinderen zijn open, gretig, nieuwsgierig naar nieuwe ervaringen en ik ontdekte dat ik mijn verhaal daar beter kwijt kon. Er gebeurt nu veel meer met wat ik schrijf dan in mijn journalistieke periode. Zo ben ik nu dagelijks bezig met beantwoorden van brieven en emails van kinderen, ik ga op verzoek naar scholen. Ik ben voor kinderen heel toeganke-

lijk en het is een hele fijne manier om contact te houden met mijn doelgroep. Bij de krant had ik het gevoel dat het voor jongeren in plaats van voor volwassenen was een stap die heel wat energie gekost heeft. Dat merkte hij voor de eerste keer toen hij met zijn eerste manuscript bij zijn uitgever Querido kwam. 'Daar zeiden ze; het idee is goed, maar je schrijven lijkt nergens op. Ik was volgens hen in mijn boek teveel journalist, ik bleef te weinig bij de hoofdpersoon, ik gebruikte een tijdmachine wat niet meer van deze tijd was. Ik heb het toen helemaal opnieuw geschreven, echt pagina voor pagina. Dat heeft zich zo nog driemaal herhaald. Dat was een hele harde leerschool. Toen dat eerste boek klaar was, had ik het geluk dat het meteen diverse prijzen kreeg toebedeeld. Ook werd het een kerntitel voor de jonge jury. Dat betekent dat het op een lijst kwam van boeken die op scholen gebruikt worden. Dat is de reden dat ik nu veel op scholen kom om over de achtergronden van mijn boeken te vertellen. Het wonderlijke was ook dat mijn boeken geschikt blijken voor een hele brede doelgroep: van negen tot vijftien jaar!'

Slavenkinderen

Bij een van zijn reizen zocht Rob in Sevilla (een stad in Zuid-Spanje) in een groot Spaans archief naar oude brieven en documenten over de Nederlanden om te zien of Columbus en Nederland op enigerlei wijze met elkaar van doen hadden gehad. Bij toeval vond hij daar boekje van een sergeant die in de tachtigjarige oorlog had gevochten. Hij schreef over mochileros: tijdens die oorlog gebruikten Spaanse soldaten Nederlandse en Vlaamse jongens als knechtjes of slaven. Al veel langer liep Rob rond met het

plan om ooit, als hij maar eens tijd kreeg, een jeugdboek te gaan schrijven. Nu wist hij ook waar zijn eerste boek over die eveneens verslag deed over deze mochileros! Zo had hij twee onafhankelijke bronnen, want dat wilde hij op de eerste plaats: zijn boeken moeten gebaseerd zijn op feiten, in dit geval op historisch verantwoorde feiten. 'Ik wil zo dicht mogelijk bij de werkelijkheid blijven', zegt de Beste auteur daarover, 'tenminste voor zover dat te reconstrueren valt. Trouwens: het bestaan van deze mochileros bleek een volkomen onbekend historisch gegeven en dat maakte het dubbel interessant. Naar aanleiding van mijn boek heb ik nadien al heel wat historici van informatie kunnen voorzien.'

Vriendschap

'Voor de krant heb ik vaak over rampen en oorlogen geschreven. Ik heb op veel plaatsen gezien wat dat met kinderen deed. Daar is echter in de westerse wereld geen aandacht voor, die spelen geen rol in die oorlogen en conflicten. Telkens weer was ik verbaasd in de manier waarop kinderen zich wisten te handhaven in die rauwe, nieuwe wereld waar ze plotseling in terecht kwamen, vol van natuurrampen, oorlog en geweld. Kinderen die ineens helemaal alleen kwamen te staan, zonder ouders of familie. De meesten zijn heel dapper.'

Rob Ruggenberg.

Vervolg van pagina 29

En slim. Dat was vroeger zo en dat is nog steeds zo. In al mijn boeken zijn kinderen alleen komen te staan en moeten ze de gevaren alleen opknappen. Vaak zag ik dat die kinderen overeind konden blijven door vriendschap met elkaar, door lotsverbondenheid. Vriendschap is in het leven het allerbelangrijkste, belangrijker nog dan familie of zelfs je ouders. Vriendschap is daarom in mijn boeken het centrale thema.'

'Ik plaats daarbij mijn gebeurtenissen drie- of vierhonderd jaar terug in de geschiedenis, dat waren immers interessante tijden. Daarbij creëer ik een buffer

want het is minder erg als je ouders eeuwen geleden worden vermoord dan dat het nu zou spelen. Ik kan op die manier gemakkelijker over kinderen in uitzonderlijke omstandigheden schrijven.' Volgens Ruggenberg hadden kinderen vroeger veel meer mogelijkheden tot avontuur dan nu. Je kon het zo spannend maken als je zelf wilde. Nu worden kinderen volgens hem veel te veel in de gaten gehouden. Ze groeien te beschermd op, waardoor de kans op avonturen te beleven alleen nog mogelijk is vanachter de computer of televisie. Zelfs worden kinderen met tien of elf jaar nog naar school gebracht. 'Wij speel-

den aan zee, in de weilanden, in oude bunkers waar je eigenlijk niet in mocht komen.'

Indianen en eskimo's

Het avontuurlijke is bij Ruggenberg niet verdwenen. Zo bezoekt hij steeds de plaatsen waar zijn verhalen zich afspeelden. Afgelopen zomer was hij een tijdje in Groenland en woonde een maand bij eskimo's, de plaats waar zijn nieuwe boek zich gaat afspeelen. Hij at er zeehonden- en walvisvlees. In het voorjaar gaat hij er terug om daar zijn boek tussen de sneeuw en de ijsschotsen verder te voltooiën. Voor zijn boek *Manhattan* was hij meerdere keren op

bezoek bij een Indianenstam aan Amerika's westkust, waar hij onder meer bij het opperhoofd logeerde. Hij raakte verbijsterd door de verhalen die hij er hoorde over hoe de Nederlandse bezetter daar eeuwen geleden heeft huisgehouden. Dat is steeds de werkwijze van Ruggenberg; hij wil eerst het verhaal van A tot Z in zijn hoofd hebben voordat hij gaat schrijven. 'En dan ben ik een langzame schrijver', bekent hij. 'Als ik een pagina per dag schrijf dan is het geweldig goed opgeschoten. Daarom doe ik drie jaar over een boek, terwijl een ander er misschien drie in een jaar schrijft.'

Ad van Gool